

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю.А.Кокковну Адыгланы (черкеслени) кюню бла АЛГЫШЛАУ

Багъалы шуёхла!

Республиканы Парламентини бла Правительствосуну атларын-дан сизни Адыгланы (черкеслени) кюню бла жюрегимден кызыу алгышлайма.

Адыг халкъны къадарыны бек магъаналы кезиулеру бу байрам бла байламлыдыла. Ол аны эрттегили махтаулу заманларын, тугъан жерге сыймеклигин, ниет чыныгылулугун эсибизге салады, миллет бирликин, мамырлыкны, огурулулукну, бир бирге хурмет этиюну белгисиди. Адыглагъа, ала кыйда турсала да, миллет та-мырларына байлашыргъа, адеп-къылыкны юлгосюн кёрпюзтюрге аламан онг бередиди, таркыймазлык шауданча, адыг миллет мада-ниятны байкъландыргъанлай турады, аны төлюден-төлуге ётдюре.

Бу байрам миллет төрелени бла адетлени сакълауға, аланы андан ары айнытуға себеплик этеригине, алагъа жангы кюч бер-лигине, Къабарты-Малкъарны кеп миллетли маданиятыны тарыхына кирип, анда бегиниригине, бизни барыбызны да бир ниет хазнабыз боллугуна ийнама.

Жюрегими теренинден сизни алгышлай, багъалы шуёхла, сизге саулуук, насып, тынчлык-ырахатлык тежейме.

Адыгланы (черкеслени) кюнине аталгъан материалны 3-чю бетде окъугъуз.

Ачыкъ халда

Юрий Кокковну чакъыруу бла Къабарты-Малкъаргъа Санкт-Петербурздан губернатор Георгий Полтавченкоку башчылыгъы бла уллу делегация келгенди

Тюене Нальчикге Санкт-Петербурздан къырал жумуш бла уллу делегация келгенди. Анга губернатор Георгий Полтавченко башчылык этеди. Быйыл июньда Петербургда болгъан Халкъла аралы экономика форумну кезиуинде Юрий Кокков север ара шахарны башчыларын республикагъа къонакъгъа чакъыргъан эди.

Аланы мында туруулары Юрий Кокковну бла Георгий Полтавченкоку араларында эки жанлы тю-

бешиулеринден башланганды. Къабарты-Малкъарны Башчысы бла Санкт-Петербургну губернатору узакъ болжаллы бирге ишлеуно эмда бизнесменлени араларында байламлыкъла къурауно дурус кёргендиле. Андан ары ушакъ КъМР-ни бла Санкт-Петербургну власть органларыны келечилерини къатышыулары бла баргъанды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Оноулашыу

КъМР-ни Башчысы Халкъла аралы черкес ассоциацияны таматалары бла тюбешгенди

Юрий Кокков Адыгланы кюнюно аллында КъМР-ни Правительствосуну юйюнде Халкъла аралы черкес ассоциацияны таматалары бла тюбешгенди. Ала халкъны маданият эмда ниет хазнасын, миллет энчиликни сакълауно, тыш къыраллада жашагъан ата журтлуларыбыз бла байламлыкъланы андан ары кючлендириуно эмда айнытууно онгларын бла амалларын сюзгендиле.

Тюбешиуге Иорданияда «Адыгъ Хасэни» председатели Самыр Кардан, МЧА-ны президенти Хаути Сохроков, РФ-ни Жмауат палатасыны члени Заурби Наушев, Адыгеяны бла Къабарты-

Малкъарны халкъ жазыуучусу, РФ-ни Жмауат палатасыны члени Исхак Машбаш, КъМР-де «Адыгъ Хасэни» таматасы Мухамед Хафиц, Тюркде КАФ-ФЕД-ни таматасы Яшар Асланкая,

Черкес культура обществоланы европалы федерациясыны председатели Омар-Фарук Тамзюк, КъМР-де «Адыгъ Хасэни» председатели Мухамед Черкесов, КъЧР-де адыг-черкес организациаланы союзуно председатели Александр Охтов къатышхандыла эмда шёндюго заманны магъаналы проблемаларыны юслеринден келерини оюмлары айтхандыла.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

БИРГЕ ХАЙЫРЛЫ ИШЛЕУ

Къабарты-Малкъарны бла Санкт-Петербургну араларында битеу сфералада байламлыкъла кючленедиле

Тюене Нальчикде Правительствону юйюнде Къабарты-Малкъарны бла Санкт-Петербургу шахарны араларында сатыу-алуу-экономика, илму-техника, культура эм социальный сфералада бирге ишлеуно юсюнден келишим къабыл кёрюлгенди. Анга Юрий Кокков бла Георгий Полтавченко къол салгандыла.

Аны аллында уа Юрий Александрович Къабарты-Малкъарны бла Санкт-Петербургну араларында байламлыкъла эрттеден да къуралгъанларын чертгенди. Бирге ишлеуно юсюнден келишим къабыл кёрюлгенди уа 20 жыл озгъанды. «Алай андан бери заман тюрленгенди, шёндюго экономика болумгъа эки регионну да онгларына кёре документни жангыртургъа керекди. Ол а эки жанына да хайырлы боллукъду, адамларыбызны жашауларыны качествене игилендириге себеплик этерикди», - дегенди.

Юрий Александрович Санкт-Петербургу къыралыбызда культура хазнасыны бай-

лыгын, терен тарыхы бла энчи шахар болгъаны белгилегенди. Байламлыкъла уа бир нёча сферада къураладыла, ол санда экономикада, саулуук сакълауда, культурада.

Санкт-Петербургу битеу дунягъа да аты айтылгъан шахарды, ары хар кюнден да дуняны битеу жерлеринден туристле келедиле. Къабарты-Малкъар а табийгатыны энчиликлери бла белгиледи. «Ол а бизнесге уллу онгла ачады, бизде предпринимательге инвестицияла салырча мадарла этиледиле», - деп къошханды.

Санкт-Петербургу бла культура байламлыкъла да эрттеден бери жюрю-

тюледиле. Бизни артистлерибиз аны вузларында билим алгъандыла. Аланы арасында уа белгили дирижёр Юрий Темирканов да. Ол а бюгонлюкде шахарны филармониясыны симфониялы оркестрини художестволу таматасыды. «Бюгон къабыл кёрюллюк келишим а битеу сфералада да байламлыкъланы кючлерге себеплик этеригине ишеклим жокъду», - дегенди Кокков сёзюно ахырында.

Георгий Полтавченко уа Санкт-Петербурздан уллу делегация келгенин, анга шахарны законла чыгаруучу баш органыны спикери Вячеслав Макаров, вице-губернатор Олег Марков, толтуруучу власть органланы келечилери, бизнесменле, устазла, врачла да киргенлерин билдиргенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къабарты-Малкъарны бла Санкт-Петербургну араларында битеу сфералада байламлыкъла кючленедиле

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Келишимни жангыртууну юсюнден а Юрий Александрович бла Георгий Сергеевич Санкт-Петербургда экономика форумдан сора оноулашхан эдиле. «Заман бизге жангы муратла, борчла салганды. КъМР-ни бла Санкт-Петербургну араларында бирге ишлеуно чеклеринде тамамланыллыкъ жумушлары планы да жарашдырылганды», - дегенди ол.

Байламлыкъланы юсле-

майдыла, багъалары уа эки-юч кереге учузд.

Фармакология жаны бла да онгла уллудула. Георгий Сергеевични айтханына кере, предприятияда тыш кыраллы дарманланы алышындыргъан препаратла чыгъарыладыла. Андан сора да, кеси специалистлерибиз жарашдыргъан, башха бир жерде да болмагъан дарманла да этиледиле. «Медицина оборудование да чыгъарылады. Качество жаны бла

болушлукъ керек болгъанлары шахарны больницаларына элтирге хазырдыла», - деп билдиргенди.

Шендоюго болумда уа Санкт-Петербургну экология жаны бла таза аш-азыкъ продуктлагъа сейири уллуду. «Биз КъМР-де чыгъарылгъан, ёсген затланы татууларын кёргенбиз. Ала качество жаны бла игидиле. Сёзсюз, башха продукцияла бла конкуренциялы боллалыкъдыла», - дегенди губернатор.

гъандыла. Ол Къабарты-Малкъарда турист инфраструктураны айнытууга уллу магъана берилгенин игиге санагъанды.

- Бизни делегацияда турист компаниялары келечилери бардыла. Ала питерчилеге мында тау лыжаланы сойгенлеге битеу этерле деп ийнанам. Адамларыбыз а тышында болгъан сервисни мында да кёрселе, бир жары да бармай, ахчаларын кеси кыраллыбызны айнытууга кьоратырыкъдыла, - дегенди ол.

Юрий Коков а, энчи эс кыйсы сферагъа берилликди деген сорууга жууап бере, республикагъа медицинада ишлегенлени билимлерин ёсдюрюу артыкъда магъаналы болгъанын чертгенди. «Санкт-Петербургда бийик технологияны билген, операцияла этген, европалы даражада болушлукъ берген врачла бардыла. Андан сора да, бийик, энчи уа орта билим бериуде да байламлыкъла керекдиле», - дегенди.

Ол кюнню ингиринде Музыка театрда Мариинский театры солисткасы Виктория Ястребованы эмда КъМР-ни искусстволарыны усталарыны къатышыулары бла концерт болгъанды.

Аны ачылыуунда сёлеше, КъМР-ни Башчысы бла Санкт-Петербургну губернатору ала бирге ишлеуно юсюнден тауухан келишим регионланы социално-экономика айныуларын кючлерге, арада байламлыкъланы игилендирге себеплик этеригине ийнанганын билдиргенди.

Дуня опера классиканы чыгъармаларында, хореография постановкада кьураула энчи жылыулыкъ бла тубегенди. КъМР-ни Башчысы Юрий Коковну буйругуу бла культураны эм искусствону айнытууга этген уллу кюшумчулугу ючюн **Виктория Ястребовагъа** Къабарты-Малкъар Республикасы Сыйлы артисти деген ат аталганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

ринден айтханда уа, ала тыш кыраллы продукцияны кесибизники бла алышындырууно чеклеринде бардырыллыкъдыла. Сёз ючюн, аграрийлерибиз «Кировский» заводда чыгъарылгъан машиналары сатып алыргы боллукъдула. Ала уа, губернатор айтханыча, тыш кыраллыладан артка кьал-

тыш кыраллыладан игидиле», - дегенди ол.

Андан сора да, бизни специалистлерибиз, ол санда врачла, устазла да, Санкт-Петербургну вузларында билимлерин ёсдюрюрге боллукъдула. «Ма бусагъатда уа бизни врачларыбыз консультацияла бардыра турадыла. Ала бийик технологиялы

ызы бла Юрий Коков бла Георгий Полтавченко келишим кьол салгъандыла.

Андан сора ала журналистлени сорууларына жууапла бергенди. Биринчиден, Георгий Полтавченкодан Элбрусда туризм жаны бла инвестиция проектлени айнытууга сейири болгъанын бла кьалгъанын сор-

КЕНГЕШ

Республика кырал регион программаны тайдырмай толтурады

16 сентябрьде Росавтодорну башчысы Роман Старовойтну КъМР-ни Правительствосуну Председатели Мусукланы Алий эмда КъМР-ни Жол молк управлениясыны таматасы Вячеслав Кунижев бла ишчи тубешиую болганды. Анда сёз регионну жеринде жол инфраструктураны айнытууну юсюнден барганды.

Федерал ведомствону оноучусу айтханга кере, Къабарты-Малкъар Республиканы 2013-2022 жыллагъа жарашдырылгъан кырал регион программасы Россей Федерацияны Президентини жол кьурулушну ёлчмелерин эки кереге кёбейтирге деген борчун толтурууну жалчытады. Он жылны ичинде регионну жолчулары жангы трассаланы 507 километрин ишлеп берирге айтадыла.

Андан сора да, Росавтодорну специалистлери Къабарты-Малкъар Республика элени тийрелеринде жол инфраструктураны тынгылы айнитхан регионланы тизмесинде ал сатырлада болгъанын белгилегенди. Бюгонлюке элгенгез ызыны 98 проценти асфальт бла жабыл-

гъандыла.

Тубешиуге къатышханла Росавтодоргъа бойсунган «Кавказ» жол управленианы таматасы **Руслан Лечаджиевни** билдирюне да тынгылагъандыла. Ол айтханга кере, регионну жери бла ётген федерал автомобиль жолланы кереклерине быйыл Росавтодор 2,4 миллиард сом бёлгенди. Аны 1,6 миллиарды жолланы баш къатыларын жангыртуу жаны бла план ишлеге ётдюрюлгенди.

Аны хайырындан 44 километ-

рге тынгылы ремонт этилликди. «Кавказ» М-29, Прохладный-Элбрус А-158, Урван-Уштулу А-154 трассаланы бир кесеклери битеу да 14 километр- жангыртыллыкъды. Андан сора да, 500 миллион сом ол башында сагъынылгъан федерал жолланы кереклерине бёлюнгенди. Дагъыда 300 миллион сом «Кавказ» М-29 трассаны 387 км-397 км кесегине ючжиллыкъ реконструкцияны биринчи кезиуон бардырууга берилликди.

Кенгешге къатышханла бир-

бир жолланы региондан федерал иеликке бериуно юсюнден оюмлагъа да къарагъандыла. Бусагъатда Росавтодорну специалистлери Бахсанни ичи бла баргъан Прохладный-Элбрус трассаны тинте турадыла. Ведомствону Жер-ырысыхы управленианы таматасы **Юрий Лахин** ангылатханыча, жолну баш къатысы не халда болгъанына кере этилликди ахыр оноу. Федерал жол агентствода «Кисловодск-Долина Нарзанов-Жылы-Суу-Элбрус жолгъа да аллай заявканы

сакълайдыла.

Роман Старовойт а былай кьохшанды: «Дагъыда бир объектни - Новопавловскну, Прохладныйни эмда Моздокну байлагъан 45-километрлик жолну - Росавтодорну балансына алыну юсюнден вопросха къарагъынчы, тёрт кьоншу регион - Къабарты-Малкъар Республика, Чечен Республика, Ставрополь край, Шимал Осетия-Алания Республика - тийишли документле берирге керекдиле».

Роман Старовойт бла Мусукланы Алий Тамбукан кёлню жагъасын бегитиуно онларын да сюзгенди. Мадар этилмесе, аны суу, кётюрюлюп, жолну иги кесегин басаргъа боллукъду. Росавтодорну башчысы кыйын болумдан сакъланыр ючюн кёлню къатына керекли материалла бла техника кыйышдырыргъа буюрганды. Ол ангылатханыча, 2017 жылда федерал трассаны бир кесеги башха жерге кёчюрюлсе, Тамбукан кёлню къаты бла ётерик жол регион иеликке берилликди. Ол трассаны къадарыны оноуну эте туруп, аны эсге алыргы керекди, дегенди.

КъМР-ни Жол молк управлениясыны пресс-службасы.

Топайчык

Лайфаланы Казбекни кызы Сабирага 4 жыл болады. Ол Нальчик шахарда жашайды.

Театр

«Иноплетяни» келюбюзню жарытады

23 сентябрьде Мамучиланы Кемалны пьесасына көре салынган «Ма санга иноплетяни!» деген спектакльге чакырабыз. Анда рольланы Жангоразланы Мажит, Мамучиланы Кемал, Шауаланы Орусбий, Созайланы Мариям ойнайды. Режиссеру Владимир Теуважуквуду.

Оюн 19.00 сагъатда башланырыкыды.

Ол орус тилге да кечюрюледи.

Соруулары болганла бу телефон номерлеге селешсинле:

47-50-40; 47-54-37.

Хош келигиз!

Билдирю

Машинала - аз, хауа - таза

22 сентябрьде, хар жердеча, Россейде да «Машинасыз бир күн» деген битеудуня акция болады. Быйыл ол биринчи кере Нальчикде да өтөрүкди.

Акцияны мағанасы - жангыз бир күнню ичинде адам жамаат транспортну, велосипедни сайларга керекди. Жоллада машина аз жюрюрча, хауа бир такыйкага таза болурча.

Акцияга кыатышырга сый-

генле регистрацианы тюзюнлей сайда өтерге боллукдула. www/mobilityweek.ru

БАШЛАМЧЫЛЫКЪ

Эсгерюню вахтасыны кезиулю жабылыууна - жангы буклет

19 сентябрьде Призлбрусьеде «Эсгерюню вахтасы - 2015» деген жигитлик-патриот акцияны жабылыуу боллукду. Бу проект, белгилесича, Кавказны кыоруулаганда жан берген батырланы атларын унутмазга, ала көргюзтген кишиликни ёмурледе да сакъларга эмда жаш телюню Ата журтха сыймеклик жоруклада юйретиуге аталганды.

Акция РФ-ни оборона министри генерал Сергей Шойгу кыбыл этген планнга көре Элбрус муниципал поселенинда жыл сайын бардырылады. Аны баш муураты - 1942-1943 жыллада Минги тауда Кызыл Армияны аскерчилери гитлерчи фашистле бла сермешген жерледе тарых - архив ишни тийишлисича кырауду. Эсгерюню вахтасын Юг аскер округну солдатлары

эмда «Мемориал - Эльбрус» деген излеу отрядны келечилери бардырадыла. Аланы ишлерини хайырындан ол кезиуде жигитлеца жан берген аслам совет аскерчи тийишлисича асыралганды: 2013 жылда - кырк экиси, 2014 жылда - отуз экиси, быйыл а - жыйырма тогузусу.

Элбрус элни жер-жерли администрациясыны заказы бла Мария бла Виктор Котларовланы издательстволарында Улуу Хорламны 70-жыллыгыны белгиси бла «Эсгерюню вахтасы - 2015» деген акцияны кезиулю жабылыууна «Мемориал - Эльбрус» деген буклет чыгарылганды. Анга эллиден артык сурат эмда жигитлик-патриот акцияны бардырылууну юсюнден хапарлаган текстле киргенди.

Бу издание эки минг экзем-

пляр тираж бла басмаланып, ол күн алайга жыйылган кыонакылага юлешиниркиди. Эсгерюню вахтасы уа ишин экинчи жыл жангыдан башларыкыды.

Бизни корр.

Жоралар

Чаришле, башха спорт эришиуле, концерт программа

Адыгланы (черкеслени) кюннюне аталып 20 сентябрьде сагъат онекиде Нальчикни ипподромунда ат эришиуле бардырылыкыдыла. Анга Кыбарты-Малкяр, Чечен, Ингушетия, Кырачай-Черкес республикалада атла ёсдюрген заводла кыатышырыкыдыла.

Черкес ассоциацияны халкыла аралы саугасы ючюн ючжыллык эмда андан абадан таза кымалы атла эришириктиле. Ала 1800 метр узаклыкыга чабарыкыдыла.

Темрюк Идаров князны намысы ючюн бардырылык эришиуле жол узунлугу бла башхаладан кысыхарак - 1200 метр - болса да, бек сейрлик өтөриги баямды. Анга жаланда экижыллык таза кымалы атла кыатышырыкыдыла.

Адыгланы (черкеслени) кюннюне аталган сауга ючюн а ючжыллык бла бирге абадан таза кымалы атла да боллукдула. Бу эришиуно узаклыкыгы 1800 метрди.

Россейни халкларыны шуклугу саугасы ючюн бардырылган чарише инглиз-кыбарты ючжыллык эмда андан абадан атла чыгарыкыдыла, жолну узунлугу 1800 метрди.

115-чи Кавалерия дивизияны саугасы ючюн бардырылык эришиуле башхаладан айырмалы боллукдула. Анга кыатышырга чыккан жокейле

миллет кийимледе эмда төрөли керекледе боллукдула. Ала ючжыллык кыбартылы кымалы атлада 1800 метр узаклыкыга чабарыкыдыла.

Эришиулене кезиуонде республиканы белгили артистлери жыйылганлагга кеслерини концерт программаларын көргюзтюрюкдюле, келгенле уа,

сыйселе, армрестлингден, жип тартуудан, ауурлук кетюрюден, канат бла ёрлеуден кючлерин сынарга онг табарыкыдыла. Ол күн ипподромда аш-суу хазырлаган жерле хаккысыз ишлерикиди.

Байрамга Кыбарты-Малкярда жашаганланы эм аны кыонакыларын да чакырабыз.

Учредитель: Кыбарты-Малкяр Республиканы Парламенти бла Правительствосу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

БЕШПАЙЛАНЫ Муталип
(баш редактору орунбасары)
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)
САРАКУЛАНЫ Асият
ТИКАЛАНЫ Фатима

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.

Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламды информацияны эркиндиклерин кыоруула жаны бла Кыбарты-Малкяр регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмага КъМР-ни Басма эмда асламды коммуникация жаны бла кырал комитетини компьютер службысы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 33

Номерге графикте көре 19.00 сагъатда кыол салынды. 20.00 сагъатда кыол салынганды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИ
ЧЫГАРГАНЛА:

Кульчаланы Зульфия -
дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия -
жууаплы секретары орунбасары;
Зезаланы Лида -
(1, 2, 3, 4-чю бетле),
Бийчекчуланы Жаннета -
(5, 6, 7, 8-чи бетле) -
корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ № 1587

РЕДАКЦИНЫ ЭМ
ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин аты проспек, 5

электронный почтасы:
elbor_50@mail.ru